

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/1782-

Dato
7. mai 2025

Dokument 8:268 S (2024-2025) – representantforslag om å la kommunene selv regulere konsum av alkohol på offentlig sted

Jeg viser til brev av 24. april 2025 der Helse- og omsorgskomiteén ber om min uttalelse til representantforslaget om å la kommunene selv regulere konsum av alkohol på offentlig sted, fremmet av stortingsrepresentantene Erlend Svardal Bøe, Sandra Bruflot og Anna Molberg i Dokument 8:268 S (2024-2025).

Forslaget går ut på å endre alkoholloven slik at kommunene selv får regulere konsum av alkohol på offentlige steder, som for eksempel i parker. Forslagsstillerne anser en slik endring å være i tråd med det norske lokaldemokratiet der oppgaver og politiske beslutninger legges så nært som mulig dem det gjelder og som kjenner de lokale forholdene best. Samtidig hevdes det at dagens forbud mot å drikke alkohol i park eller på annet offentlig sted håndheves i svært varierende grad, og har lav prioritet hos politiet.

Jeg mener det er viktig at eventuelle endringer i alkoholloven alltid ses i lys av vår helhetlige alkoholpolitikk, der Norge har tatt i bruk en bred og effektiv virkemiddelpakke som bidrar til å begrense alkoholkonsum og derigjennom redusere skader og problemer som følge av alkoholbruk. Kommunene har et betydelig ansvar og en stor frihet til å utforme sin egen lokale alkoholpolitikk innenfor alkohollovens rammer. Disse lovfestede rammene gjenspeiler det høye beskyttelsesnivået vi har, og fortsatt vil ha, i vår alkoholpolitikk. Virkemidlene vi benytter i alkoholpolitikken består blant annet av reklameforbudet, monopolordningen, alkoholavgifter, aldersgrenser, åpningstider og bevillingssystemet.

Arbeidet med å fremme og beskytte alkoholfrie arenaer er også en viktig del av alkoholpolitikken, der regjeringen samarbeider med frivilligheten, idretten, skolen og arbeidslivets

parter. Hensikten med alkoholfrie arenaer er å legge til rette for å ta alkoholfrie valg, øke aksepten for ikke å drikke og beskytte barn og unge. Ivaretagelse av alkoholfrie arenaer er også med på å bygge opp under det faktum at alkohol ikke er en ordinær vare og bidra til en forståelse i befolkningen om at alkohol må reguleres på andre måter enn ordinære varer.

Regjeringen har i Hurdalsplattformen slått fast at vi ønsker å videreføre en restriktiv alkoholpolitikk og opprettholde Vinmonopolets samfunnsrolle. Norge har også forpliktet seg til WHO's mål om å redusere skadelig bruk av alkohol med 20% innen 2030, sammenliknet med 2010. Dette krever en offensiv og helhetlig alkoholpolitikk som verner om og styrker de eksisterende virkemidlene. Jeg viser til omtale i Folkehelsemeldinga (Meld. St. 15 (2022-2023)) hvor det står:

«For å halde oppe ein konsistent og heilskapleg alkoholpolitikk må omsynet til folkehelsa vege tungt, sett opp mot andre omsyn, til dømes auka tilgang og næringsutvikling. Sjølv om endringar og justeringar i dei alkoholpolitiske verkemidla isolert sett kan oppfattast som små, kan dei i sum ha stor betydning for effekten av dei alkoholpolitiske verkemidla. For å nå målet om 20 prosent reduksjon i skadeleg bruk av alkohol innan 2030 er det nødvendig å verne om desse verkemidla.»

Forbudet mot servering og drikking av alkohol i parker eller andre offentlige plasser beskytter barn, unge og andre som benytter slike områder til sosialt samvær og aktivitet. Dette anser jeg som viktige folkehelsehensyn. Det er derfor behov for å sikre rammer rundt en åpning for at kommunene kan regulere konsum av alkohol på offentlig sted som bidrar til lavest mulig skadevirkning og tilstrekkelig beskyttelse av barn og unges tilgang på alkoholfrie arenaer.

Vi er opptatt av å bygge gode og attraktive lokalsamfunn for innbyggerne. Stadig flere bor i mindre boenheter og alene, det er viktig å tilrettelegge for gode møteplasser og fellesskapsarenaer. Vi har derfor foreslått i vårt nye partiprogram å endre alkohollovgivningen slik at kommuner kan definere avgrensede friarealer og parker hvor det er tillatt å drikke alkohol. Det er imidlertid ulike måter å innrette dette på og vi må erkjenne at dette kan ha en rekke negative konsekvenser som må utredes.

En endring i alkoholloven der kommunene gis et ansvar for å regulere offentlige arealer med mulighet for å drikke alkohol, krever en utredning der samfunnsmessige, næringspolitiske, økonomiske og alkoholpolitiske konsekvenser vurderes, samt at det må gjøres en grundig vurdering av hvordan en slik ordning kan innrettes. For eksempel kan dette påvirke bruken av parker, det kan ha konsekvens for nabolag, etablerte serveringssteder, kommunen og en slik endring kan føre til økt alkoholrelaterte helsemessige og sosiale problemer.

Jeg vil derfor ta initiativ til at en slik utredning igangsettes, og med det danne grunnlaget for mulige lovendringer der kommunene gis mulighet til å regulere konsum av alkohol på offentlig sted. Jeg tilrår på denne bakgrunn at anmodningsvedtaket om å fremme forslag om å endre alkoholloven slik at kommunene selv kan regulere konsum av alkohol på offentlig sted, ikke vedtas.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jan Christian Vestre', written in a cursive style.

Jan Christian Vestre